

A bírálóbizottság értékelése

A munka a kínai buddhista filozófia a maga korában legjelentősebb iskolájának, a *Huayan*-nak, nézeteit mutatja be és elemzi, legnagyobb hatású és terjedelmű művének a *Buddhāvataṃsaka sūtra* segítségével. A disszertációból megállapítható, hogy Hamar Imre alapos ismeretekkel rendelkezik mind a kínai előzmények, mind a szanszkrit és belső-ázsiai összetevők területén.

Az MTA Doktori Tanácsa által kiküldött bizottság megállapítja, hogy a disszertáció a kínai vallás és filozófia történet egy kiemelkedően fontos területét tárgyalja, ezért a témaválasztást alkalmasnak és megfelelőnek tartja.

A disszertáció új eredményei közül is kiemelhető:

1. A *Buddhāvataṃsaka sūtra* eredetének tisztázása. Ennek kapcsán a szanszkrit, a tibeti és a kínai változatok viszonyának megállapítása. Elsőként vontta be a tibeti változat elemzését és állapította meg, hogy a tibeti változat nem a kínaiból, mint eddig gondolták, hanem a szanszkritból készült.
2. A szútra kínai, kanonikus szövegét összehasonlította a Dunhuangban előkerült és a szövegtörténet 9-11. századi állapotát tükröző töredékekkel, és azonosította a kézirati hagyományban szereplő változatokat.
3. Vizsgálta a dunhuangi szövegek funkcióit és megállapította, hogy azok nemcsak a buddhista szerzetesek vallásgyakorlatában, hanem nagyobb néptömegek számára is oktatási anyagként szolgáltak.
4. A szöveg egyes részeihez fűzött kínai kommentárokat elsőnek és új szempontok szerint elemezte, és megállapította, hogy milyen változások fedezhetők fel a Huayan iskola nézeteiben a 8-9. századokban.
5. Külön kiemelkedő annak vizsgálata, hogy a kommentárok tematikája mennyire bővebb mint maga a szútra, hogyan bővítik a kommentárok a kérdéseket a kor más buddhista filozófiai gondolataival. Ezáltal a kínai középkor gondolkodásának jelentős területeit világítja meg.
6. A disszertáció alapos vizsgálatnak vetett alá több fontos buddhista terminust illetve ezek korabeli használatát. E terminusok eredeti jelentésének és a terminus használatában lezajlott jelentésváltozások sokoldalú, filológiai is megalapozott vizsgálata a dolgozat nemzetközileg is fontos, új eredményeit hozták.
7. A dolgozat végül elemzi a Huayan iskola tanításait, azok eredetét és változásait a 8-10. században. Rámutat a változások mögötti okokra, bemutatja a tanítómesterek nézeteit és hátterét, elhelyezi az iskolát a kínai buddhista filozófia és az egész középkori kínai gondolkodás összefüggéseiben.